

PWYLLGOR CRAFFU'R AMGYLCHEDD AC ADFYWIO

Cofnodion cyfarfod Hybrid a gynhaliwyd ar 22 Hydref, 2024

Mae'r Agenda ar gael [yma](#).

Mae recordiad y cyfarfod ar gael [yma](#).

Yn Bresennol: Y Cynghorydd S. Lloyd-Selby (Cadeirydd); Cynghorydd C. Iannucci-Williams (Is-Gadeirydd); Cynghorwyr C.E.A. Champion, P. Drake, A.M. Ernest, M.J. Hooper, J.M. Norman, E. Penn and J. Protheroe

Hefyd yn bresennol: Cynghorwyr A. Asbrey, J. Aviet, B.E. Brooks Dirprwy Arweinydd ac Aelod Cabinet dros Leoedd Cynaliadwy), L. Burnett (Arweinydd Gweithredol ac Aelod Cabinet Berfformiad ac Adnoddau), G. John (Aelod Cabinet dros Hamdden, Chwaraeon a Lles), H.M. Payne, R. Sivagnanam (Aelod Cabinet dros Ymgysylltu â'r Gymuned, Cydraddoldeb a Gwasanaethau Rheoleiddiol), E. Williams (Aelod Cabinet dros Gofal Cymdeithasol ac Iechyd) ac M. Wilson (Aelod Cabinet dros Wasanaethau Cymdogaeth ac Adeiladu).

510 CYHOEDDIAD –

Cyn cychwyn busnes y Pwyllgor, darllenodd y Cadeirydd y datganiad a ganlyn: "A gaf i atgoffa pawb sy'n bresennol y bydd y cyfarfod yn cael ei ffrydio'n fyw yn ogystal â'i recordio trwy'r rhyngwrdd ac mae'r recordiad hwn wedi'i archifo i'w weld yn y dyfodol."

511 YMDDIHEURIAD AM ABSENOLDEB –

Derbyniwyd hwn gan y Cynghorydd S.T. Wiliam.

512 COFNODION –

ARGYMHELLWYD – CYMERADWYO cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 17 Medi, 2024 fel cofnod cywir.

513 DATGANIADAU BUDDIANT –

Gwnaeth y Cynghorydd Ernest ddatganiad o ddiddordeb mewn perthynas ag Eitem 7 ar yr Agenda - Strategaeth Goed Ddrafft (2024-2039). Roedd natur y buddiant hwnnw yn bersonol, nid yn rhagfarnu, gan fod y Cynghorydd yn aelod o un o'r grwpiau a gyfrannodd at yr ymgynghoriad cysylltiedig. Oherwydd ei fod yn fuddiant personol yn unig, arhosodd y Cynghorydd yn y cyfarfod pan drafodwyd yr eitem ar yr agenda.

No.

Datganodd y Cadeirydd fuddiant personol, ond nid oedd yn rhagfarnu, mewn perthynas ag Eitem 5 ar yr Agenda - Cynllun Corfforaethol Drafft Cyngor Bro Morgannwg 2025-30. Natur ei diddordeb oedd ei bod yn un o sylfaenwyr ac ymddiriedolwr Banc Bwyd y Fro y cyfeirir ato yn y Cynllun. Roedd gan y Cadeirydd ollyngiad i siarad a phleidleisio ar faterion cyffredinol yn ymwneud â Banc Bwyd y Fro, ac i siarad dim ond pan oedd materion yn ymwneud â chyllid neu eiddo mewn perthynas â Banc Bwyd y Fro, i gael eu hystyried yng nghyfarfodydd Cyngor Bro Morgannwg (Paragraffau (d), (f) a (h)). Oherwydd hyn, arhosodd y Cadeirydd yn y cyfarfod pan drafodwyd yr eitem ar yr agenda.

514 CYFLWYNIAD: DIWEDDARIAD CCR ENERGY AR ORSAF BŴER ABERDDAWAN –

Cyflwynwyd yr eitem hon i'r Pwyllgor gan gynrychiolwyr Prifddinas-Ranbarth Caerdydd (y Rheolwr Cyfarwyddwr a'r Rheolwr Gweithrediadau), a amlinellodd y meysydd allweddol canlynol i'r Pwyllgor eu hystyried o ran y gwaith sy'n cael ei wneud i ailddatblygu hen safle Gorsaf Bŵer Aberddawan fel rhan o fenter Prifddinas-Ranbarth Caerdydd (P-RC).

Roedd y rhain yn cynnwys Cenhadaeth Ynni Prifddinas-Ranbarth Caerdydd, a oedd yn cynnwys defnyddio'r safle strategol i ysgogi a chynyddu cyfleoedd buddsoddi a'r gallu i greu o leiaf 5,000 o swyddi newydd uniongyrchol ac anuniongyrchol ar gefn yr holl weithgarwch a fyddai'n cael ei gyflwyno ar y safle trwy gyllid Prifddinas-Ranbarth Caerdydd.

Diweddariad ar y gweithgareddau datblygu a wnaed hyd yma ar safle Aberddawan, a oedd yn cynnwys caffael y safle hyd at sefydlu contract dymchwel ar gyfer yr orsaf bŵer a recriwtio staff Prifddinas-Ranbarth Caerdydd a thechnegol i helpu i reoli'r safle, yn ogystal â chyfrifoldeb am y rhannau hynny o'r safle a oedd yn ardaloedd bioamrywiaeth / cadwraeth.

Roedd y trefniadau a'r strwythur Llywodraethu, ac ati hefyd yn fanwl. Roedd CCR Energy yn gwmni cyfyngedig a sefydlwyd gan Gyd-bwyllgor Corfforaethol Prifddinas-Ranbarth Caerdydd, ac a oedd yn eiddo cyhoeddus yn llwyr. Manylwyd hefyd ar y cysylltiadau â'r sectorau cyhoeddus a phreifat o ran partneriaethau a buddsoddwyr.

Cyfeiriwyd at fanylion allweddol eraill am y safle, gan gynnwys yr ardal sydd ar gael i'w datblygu, ei hagosrwydd at ardaloedd twf economaidd allweddol a'r asedau allweddol a'r seilwaith critigol a gynhwysir yn y safle (h.y. is-orsafoedd rheilffyrdd a phŵer gweithredol). Rhoddwyd nodau'r Cynllun Busnes ar gyfer safle Aberddawan hefyd, o ddatblygu uwchgynllun hyd at gael strategaeth fasnachol a chynllun cyflawni, yn ogystal ag ymgysylltu â rhanddeiliaid ac ymagwedd dim goddefgarwch tuag at safonau iechyd a diogelwch ar y safle. Darparwyd yr asesiad cyfredol o ddefnyddwyr / defnyddiau arfaethedig ar gyfer y safle, gan gynnwys ffynonellau ynni amgen a'r potensial ar gyfer mathau eraill o ddatblygiad yno. Edrychwyd ar y perthnasoedd a'r buddsoddiadau strategol trwy lens seilwaith, arloesi a buddsoddi. Yn olaf, rhannwyd y gweithgareddau presennol ar y safle hefyd, gan gynnwys cynllunio, strategaeth, digwyddiadau buddsoddi a dechrau dymchwel ar y safle.

Ar ôl y cyflwyniad, codwyd y chwestiynau a'r sylwadau canlynol:

- O ran ymholiad y Cynghorydd Drake ar bresenoldeb deunyddiau asbestos yn adeiladau a safle'r gweithfeydd pŵer etifeddiaeth yn ystod y gwaith dymchwel, eglurwyd bod y safle'n cynnwys lefelau uchel o'r deunydd hwn, a aseswyd gan y contractwr dymchwel er mwyn dechrau tynnu'r asbestos o'r safle yn ddiogel, gan gynnwys 'cell' gladdedig o'r deunydd hwn.
- O ran cwestiwn y Cynghorydd Norman am gael gwared ar ddeunydd etifeddiaeth arall a allai fod yn beryglus yn ddiogel ar y safle, sef lludw tanwydd maluriedig, eglurwyd bod nifer o dyllau turio ar hyn o bryd yn cael eu drilio lle roedd y lludw wedi'i lleoli na fyddai'n cynhyrchu cymylau lludw ond a fyddai'n helpu i sefydlu a oedd gan y lludw unrhyw werth a defnydd posibl (h.y. yn lle calchfaen mewn sment). Pe bai'r canlyniadau'n negyddol, yna byddai'r lludw yn aros yn y fan a'r lle.
- O ran awgrym y Cynghorydd Ernest ar botensial y safle fel porthladd llongau, eglurwyd nad oedd wedi ei ystyried, ond roedd yn rhywbeth y gellid ei archwilio, er y gallai lleoliad y safle yn agos at nifer o borthladdoedd gerllaw fod yn rhwystr posibl i hyn.
- Gofynnodd y Cadeirydd am ymgysylltu â rhanddeiliaid y cyfeiriwyd atynt yn y cyflwyniad a sut roedd hyn yn edrych, yn ogystal â lle gallai pobl ddod o hyd i wybodaeth ar y safle a'i ddatblygiad. Eglurodd Rheolwr Gweithrediadau Prifddinas-Ranbarth Caerdydd fod CCR Energyn yn ymgysylltu â grwpiau preswyl lleol yn chwarterol ar y datblygiadau diweddaraf. Roedd llythyr hefyd wedi'i ddsbarthu i gymunedau cyfagos i'r safle ynghylch y diweddariadau diweddaraf ynghyd â gwybodaeth am bwy i gysylltu â nhw os oedd ganddynt unrhyw bryderon ynghylch gweithgarwch dymchwel a oedd yn digwydd ar y safle. Byddai angen mwy o ymgysylltu ac ymgysylltu dwysach â'r cyhoedd wrth i ddatblygiadau ar y safle mynd yn ei flaen a chynyddu, gyda drafftio a chwblhau'r Uwchgynllun ar gyfer y safle sy'n golygu bod gan CCR Energy fwy o 'stori i'w hadrodd' wrth drigolion lleol a rhanbarth ehangach y Fro. Byddai'r wefan ar gyfer y safle, a fyddai'n rhannu rhagor o wybodaeth/diweddariadau ar y datblygiadau ar y safle i gynulleidfa ehangach yn mynd ar-lein yn fuan. Yn ogystal, roedd ymgysylltiad rheolaidd ag Aelodau Ward Etholedig Lleol.
- Cododd y Cynghorydd Hooper nifer o gwestiynau, gan gynnwys ar sut y cyfrifwyd y 5,000 o swyddi a grëwyd, ar lywodraethu a'r strategaeth fasnachol a phryd y byddai cyfrifon y cwmni ar gyfer CCR Energy yn cael eu cyhoeddi, yn ogystal â'i bryderon ynghylch y cyfeiriad at adweithyddion modiwlaiidd bach yn y cyflwyniad fel ffynhonnell bosibl o ynni amgen. Ar y pwynt cyntaf, roedd yr achos busnes gwreiddiol dros gaffael y safle, a gynhyrchwyd gan gwmni arall, wedi seilio'r ffigurau swyddi hyn ar yr hyn y gallai'r safle ei gyflawni, trwy amrywiol fatricsau, nid yn unig ar gyflogaeth uniongyrchol ond hefyd anuniongyrchol trwy nid yn unig y diwydiannau a allai ddod i'r safle ond hefyd y rhai a oedd yn berthnasol yn allanol ac yn yr economi ehangach fel rhan o gadwyni cyflenwi, ayyb. Byddai cyfrifon y cwmni yn cael eu cyhoeddi, yn dilyn eu harchwiliad allanol a'u rhannu gyda Bwrdd CCR Energy, ac ati, ym mis Tachwedd. Ar yr adweithyddion, dim ond un o nifer o wahanol fathau o gynhyrchu ynni oedd y rhain a oedd yn cael eu hystyried ar gyfer y safle. Byddai mabwysiadu technoleg o'r fath yn gofyn am ymgynghori helaeth ac yn ddarostyngedig i ddeddfwriaeth a rheoleiddio llym.

- O ran ymholiad y Cynghorydd Penn ar ba liniaru ac amddiffyniadau fyddai ar waith ar gyfer y warchodfa natur gyfagos, Afon Tafwys a morlynnoedd, a oedd yn dal poblogaethau Brithyll ac llysywod a bywyd gwylt arall, eglurwyd bod CCR Energy wedi bod yn gweithio'n agos gyda'r Cyngor, gan gynnwys fel rhan o brosiect Adfer y Ddawan, i ddiogelu ardaloedd cadwraeth lleol a bioamrywiaeth.
- Gwnaeth y Cynghorydd Protheroe sylw ar y cyfleoedd cyffrous a gynigiwyd gan y datblygiad hwn ac roedd yn awyddus i weld egwyddorion yr economi gylchol yn rhan annatod o'r gweithgaredd ar y safle hwn, yn ogystal â defnyddio technolegau mwy 'gwyrdd'.
- Amlygodd y Dirprwy Arweinydd a'r Aelod Cabinet dros Leoedd Cynaliadwy, a oedd hefyd yn Gadeirydd Bwrdd CCR Energy, i'r Pwyllgor y cyfleoedd cyffrous a'r potensial y byddai'r datblygiad hwn yn eu cynnig i Fro Morgannwg a Phrifddinas-ranbarth Caerdydd ehangach yn y blynyddoedd i ddod, gyda'i effaith a'i esblygiad yn cael eu teimlo o ran addysg, cyfleoedd gwaith ac arloesedd.

Wedi hynny

ARGYMHELLWYD –

- (1) Nodi'r cyflwyniad a'i rannu gyda'r holl Aelodau Etholedig.
- (2) Unwaith y bydd gwefan CCR Energy wedi'i chwblhau ac ar-lein, bod manylion hyn yn cael eu rhannu â'r Aelodau Etholedig.
- (3) Bod y Pwyllgor yn derbyn diweddariad pellach ar y gwaith sy'n cael ei wneud gan CCR Energy mewn perthynas â Gorsaf Bŵer Aberddawan, yn flynyddol, a bod hwn yn cael ei ychwanegu at Raglen Gwaith Cychwynnol y Pwyllgor.

Rhesymau dros yr argymhellion

- (1) Ystyried cynnwys yr adroddiad a thrafodaethau yn y cyfarfod.
- (2) Er mwyn i Aelodau Etholedig gael y wybodaeth ddiweddaraf am y cynnydd sy'n cael ei wneud ar y safle.
- (3) Er mwyn i Aelodau'r Pwyllgor, yr holl Aelodau Etholedig a thrigolion Bro Morgannwg gael gwybod am ddatblygiadau ar y safle.

515 CYNLLUN CORFFORAETHOL DRAFFT CYNGOR BRO MORGANNWG 2025-30 (CYF) –

Rhannwyd y cyfeiriad, yr adroddiad atodol a'r cyflwyniad cysylltiedig â'r Pwyllgor gan y Cyfarwyddwr Lleuedd. Roedd hyn er mwyn i'r Pwyllgor ystyried y Cynllun Corfforaethol drafft ac i roi adborth yn rhan o'r rhaglen ymgynghori.

Roedd yr adroddiad yn cyflwyno drafft o Gynllun Corfforaethol uchelgeisiol newydd i'r Cyngor rhwng 2025 a 2030. Nododd yr adroddiad sut y datblygwyd y Cynllun

Corfforaethol drafft, yr ymgynghoriad arfaethedig a'r amserlen ar gyfer y Cynllun. Nododd y Cynllun Corfforaethol bump Amcan Lles newydd arfaethedig a oedd yn ofyniad o dan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol ac a fframiodd sut y byddai'r Cyngor yn cyfrannu at y nodau Lles cenedlaethol ac yn cyflawni ei weledigaeth ar gyfer Cymunedau Cryf gyda Dyfodol Disglair. Nododd y Cynllun y gweithgareddau a fyddai'n cael eu cynnal i gyflawni'r amcanion hynny a'r canlyniadau y byddent yn eu darparu.

Roedd y Cynllun yn cynnwys datganiad am yr hyn y gallai sefydliadau ei ddisgwyl gan y Cyngor wrth weithio gyda nhw fel ymrwymiad clir i weithio mewn partneriaeth. Roedd y Cynllun yn cynnwys ystod o gamau a fyddai'n cyfrannu at y gwaith i fynd i'r afael â thlodi a'u hatal, gan ymateb i'r argyfyngau hinsawdd a natur a lleihau anghydraddoldebau. Byddai'r ymrwymadau yn y Cynllun yn cael eu hadlewyrchu mewn cynlluniau blynyddol ynghyd â chyfres o fesurau perfformiad a fyddai'n manylu ar sut y byddai gwahanol wasanaethau'r Cyngor yn cyfrannu at gyflawni'r pump Amcan Lles.

Yn dilyn cyflwyniad y cynllun drafft, cafodd nifer o sylwadau ac ymholiadau eu gwneud yn y cyfarfod:

- Cododd y Cynghorydd Ernest bryder am y cyfeiriad at adfywio'r Barri yn unig yn hytrach na'r Sir gyfan, ei threfi, ac ati ac awgrymodd y dylid diwygio'r geiriad a'i 'ehangu' er mwyn ymdrin â hyn yn y Cynllun. Esboniwyd mai un cyfeiriad ac enghraifft benodol a roddwyd oedd cynllun adfywio'r Barri, gyda'r drafft yn mynd ymlaen i fanylu ar y cyfleoedd a'r adfywio ehangach ar gyfer ardal gyfan y Fro yn cysylltu â'r Amcanion Lles drafft a'r gweithgareddau creu lleoedd. Fodd bynnag, byddai awgrym y Cynghorydd ar eiriad cryfach neu bwyslais ar fwriad y Cynllun o adfywio sirol ar gyfer ei holl drefi a'i hardaloedd gwledig yn cael ei gymryd yn ôl a'i ystyried gyda'r swyddogion perthnasol sy'n ymwneud â hyn.
- Croesawodd y Cadeirydd y ffocws ar fynd i'r afael â thlodi a chyfeiriodd at y bwch mewn disgwyliad oes iach ar gyfer dynion a menywod mewn rhannau o'r Sir y cyfeirir atynt yn y Cynllun drafft oedd yn codi pryder, ynghyd â'r broses ymgynghori i'w chynnal i helpu i ddrafftio mesurau allweddol i fynd i'r afael â materion o'r fath. Fel y Pencampwr Trechu Tlodi, gofynnodd y Cadeirydd sut olwg fyddai ar hyn yn benodol o ran mynd i'r afael â thlodi. Eglurwyd bod gwaith eisoes yn cael ei wneud gyda swyddogion yn Nhîm Cymunedau Creadigol y Cyngor a chydweithwyr Corfforaethol i ymgysylltu â thrigolion yn ardaloedd mwy difreintiedig y Sir ac i edrych ar ba rwystrau yr oeddent yn eu hwynebu o ran dyheadau, ac ati. Ariannwyd hyn yn rhannol gan y Gronfa Ffyniant Gyffredin a'r nod oedd i'r astudiaeth hon arwain at gynhyrchu adroddiad a chynnig camau gweithredu i fynd i'r afael â thlodi a materion cysylltiedig mewn ardaloedd difreintiedig yn y Fro drefol a gwledig.
- Cyfeiriodd y Cynghorydd Protheroe at y gweithgareddau ymgysylltu o amgylch y Cynllun, a phwysigrwyd ymgysylltu â chynifer o wahanol drigolion a chymunedau â phosibl, gan gynnwys y rhai yn ardaloedd mwy gwledig y Sir, yr oedd y Cynghorydd yn awyddus i'w helpu i'w hwyluso a'u cefnogi. Fel rhan o hyn, awgrymodd y Cynghorydd y dylid ffurfio 'Cynulliad Dinasyddion' i gynyddu cyfranogiad trigolion lleol a defnyddwyr gwasanaethau yn y broses ymgynghori. Byddai'r awgrymiadau hyn yn cael

eu cyflwyno'n ôl i swyddogion yn y Gwasanaethau Corfforaethol ac roedd cysylltiadau rhwng ardaloedd trefol a gwledig yn cael eu datblygu fel rhan o'r broses o greu lleoedd.

- Dywedodd y Cynghorydd Hooper y dylai'r Cyngor fod yn edrych ar fuddsoddi mewn defnyddio cyllidebu ar sail sero i weld beth oedd gwaelodlin gwasanaethau'r Cyngor ac i allu asesu costau'n well, ac ati. Byddai hyn yn cael ei gyflwyno'n ôl i'r Gwasanaethau Corfforaethol i'w hystyried.
- Roedd yr Aelod Cabinet dros Ymgysylltu â'r Gymuned, Cydraddoldeb a Gwasanaethau Rheoleiddio am godi'r pwynt a godwyd ynghylch ymgysylltu ar gyfer y Cynllun a bod y nod i'r Cyngor wedi bod i wneud ymgysylltiad yn ystyrlon ac roedd yn edrych ar sefydlu grwpiau ffocws er mwyn ystyried meysydd penodol, pynciau, ac ati.

Wedi hynny

ARGYMHELLWYD – Y dylid rhannu'r sylwadau canlynol gan y Pwyllgor gyda'r Cyfarwyddwr Adnoddau Corfforaethol er mwyn llywio'r diwygiadau i'r Cynllun Corfforaethol, cyn i'r Cabinet ystyried drafft terfynol maes o law:

- Bod swyddogion y Cyngor, fel rhan o ddatblygu'r Cynllun hwn, yn ystyried ymgysylltu ag Aelodau Etholedig Lleol ac ati ynglŷn â sefydlu digwyddiad(au) ymgynghori yn rhannau gwledig y sir a chyda'r trigolion hynny sydd â phrofiad byw o dlodi.
- Ystyried datblygu 'Cynulliad Dinasyddion' i gynyddu cyfranogiad trigolion lleol yn y broses ymgynghori.
- Bod ystyriaeth yn cael ei rhoi i gymhwyso a defnyddio cyllidebu ar sail sero.
- Bod y Cynllun yn defnyddio geiriad ac yn rhoi pwyslais cryfach ar fwriad y Cynllun o adfywio sir gyfan ar gyfer ei holl drefi ac ardaloedd gwledig.

Rheswm dros yr argymhelliad

Er mwyn darparu adborth gan y Pwyllgor i'w ystyried gan y Cyfarwyddwr Adnoddau Corfforaethol i lywio diwygiadau i'r Cynllun Corfforaethol.

516 CYNLLUN DATBLYGU LLEOL BRO MORGANNWG 2011-2026:
CHWECHED ADRODDIAD MONITRO BLYNYDDOL 2023/2024 (CYF) –

Cyflwynwyd y cyfeirnod, yr adroddiad atodol a'r cyflwyniad cysylltiedig i'r Pwyllgor gan y Pennaeth Datblygu Cynaliadwy, a'i ddiben oedd i'r Pwyllgor ystyried a derbyn yr adroddiad os oedd hynny'n briodol.

Roedd yr adroddiad yn ymwneud â'r chweched Adroddiad Monitro Blynyddol am y Cynllun Datblygu Lleol (CDLI) a oedd yn asesu perfformiad y polisïau wrth gyflawni amcanion integredig y Cynllun a oedd wedi ymgorffori datblygu cynaliadwy ac Aseiad Amgylcheddol Strategol gan roi sylw i'r Fframwaith Monitro a nodir yn y CDLI ac y cytunwyd arno gan yr Arolygydd fel rhan o'r Archwiliad CDLI ac a fabwysiadwyd o ganlyniad gan y Cyngor ar 28 Mehefin, 2017. Roed fformat yr AMB yn cynnwys dangosyddion monitro craidd a lleol a defnyddiwyd system sgorio 'goleuadau traffig' fel cymorth gweledol i fonitro effeithiolrwydd polisïau'r Cynllun ac i

roi trosolwg cyflym o berfformiad polisi. Roedd yr adroddiad yn nodi'r cyflawniadau polisi allweddol hyd yma ac yn cadarnhau nad oedd targedau wedi'u bwrw mewn sawl maes, er bod y rhan fwyaf o'r targedau monitro perthnasol yn parhau i gael eu cyflawni. Roedd y rhain eto yn ymwneud ag ardaloedd sy'n debygol o gael eu heffeithio gan yr hinsawdd economaidd bresennol ledled Cymru a'r DU ac er eu bod yn destun pryder, byddai'r dangosyddion yn parhau i gael eu monitro yn AMBau yn y dyfodol ac yn cael eu hystyried yn llawnach trwy'r Cynllun Datblygu Lleol Newydd (CDLIN).

Yn gyffredinol, roedd yr AMB yn dangos bod cynnydd da yn cael ei wneud o ran gweithredu'r rhan fwyaf o bolisiau'r Cynllun a bod y strategaeth gyffredinol yn parhau i fod yn gadarn. Yn unol â hynny, argymhellwyd y dylid cyflwyno'r chweched AMB i Lywodraeth Cymru erbyn 31 Hydref, 2024 a'i gyhoeddi ar wefan y Cyngor yn unol â Rheoliad CDLI 37. Yn ogystal, roedd yr AMB yn cydnabod bod y Cyngor wedi dechrau gwaith ar Gynllun Datblygu Lleol newydd (CDLIN), yn unol â Rheoliad CDLI 41.

Yn dilyn cyflwyno'r eitem hon, cafwyd y sylwadau a'r ymholiadau canlynol eu gwneud:

- Gofynnodd yr Is-gadeirydd am ymrwymiad Trafnidiaeth Cymru (TC) am fwy o drenau ar linellau fel llinell y Cymoedd ac roedd mwy o fanylion am hyn i'r Pwyllgor. Eglurwyd y byddai rhagor o fanylion ar gael, ac y byddai'r Cyngor yn parhau i dynnu sylw at hyn gyda TC, a oedd yn ymwybodol o flaenoriaethau'r Cyngor gan gynnwys y rhai a oedd yn rhan o'r CDLI.
- Cyfeiriodd y Cynghorydd Ernest at golli banciau ar y stryd fawr ar draws y Sir, gyda'r effaith a gafodd hyn ar drigolion a masnachwyr sy'n dal i ddefnyddio arian parod ac heb hybiau bancio newydd, sy'n golygu bod cyfleuster cymunedol allweddol posibl yn cael ei golli. Soniodd hefyd am yr angen am orsaf drenau ychwanegol ym Marina Penarth, y trenau newydd a ddefnyddiwyd a'r diffyg trydaneiddio ar gyfer rheilffyrdd y Fro. Eglurodd y Cadeirydd fod y materion hyn yn cael sylw mwy priodol y tu allan i'r adroddiad CDLI monitro presennol. Fodd bynnag, aeth y Pennaeth Datblygu Cynaliadwy i'r afael â'r materion hyn, drwy ddweud bod cyfeiriad at golli cyfleusterau cymunedol yn ymwneud â phenderfyniadau cynllunio a arweiniodd at golli cyfleusterau o'r fath, nid achosion eraill y farchnad o fanciau yn cau a oedd y tu hwnt i reolaeth y gwasanaeth Cynllunio a'r CDLI. Roedd dull mwy hyblyg o ffyrdd o ddefnyddio yng nghanol trefi a safleoedd gwag yn cael ei ystyried. Byddai effaith amodau'r farchnad ar bresenoldeb parhaus banciau yng nghanol trefi yn anodd i'r CDLI fynd i'r afael â nhw. O ran y problemau gyda threnau, byddai'n well mynd i'r afael â'r rhain drwy'r CDLI newydd, cynllun adnau a strategaeth a byddent yn cael eu hystyried ar gyfer y rhain.
- Cyfeiriodd y Cynghorydd Hooper at yr opsiynau ynghylch adfywio ardaloedd Trwyn Nell, Bae Whitmore, ac ar gyfraddau safleoedd gwag y prif unedau manwerthu, yn enwedig y rhai yn Nglannau'r Barri a sut y gellid dysgu gwersi ar gyfer datblygiadau newydd, yn ogystal ag ar ddarparu tai cymdeithasol a sut y byddai'r Cyngor yn helpu i gyrraedd y targedau tai a osodwyd gan Lywodraeth Cymru (LIC). Esboniwyd bod Trwyn Nell wedi cael ei farchnata gyda Phrifddinas-Ranbarth Caerdydd mewn amryw o ddigwyddiadau er

mwyn hyrwyddo safleoedd gwestai a hamdden yno, yn ogystal â gwaith creu lleoedd ar gyfer ardal Ynys y Barri ac i hyrwyddo'r safle a chynyddu ymwelwyr sy'n aros yn y Barri a chymunedau arfordirol eraill yn y Fro. O ran cyfraddau safleoedd gwag a 'sefydlogrwydd' y rhain, cyfeiriodd hyn at y cyfnod blaenorol a nodwyd yn yr adroddiad monitro ac nid oedd yn eithrio cyfraddau safleoedd gwag wedi cynyddu dros gyfnod ehangach y CDLI. Fodd bynnag, roedd datblygiadau cadarnhaol, yn enwedig ar gyfer y Glannau, gyda gwaith i ddechrau ar y coleg newydd gerllaw, gan ganiatáu mwy o hyblygrwydd gydag unedau gwag, h.y. y newid defnydd ar gyfer safleoedd gwag i helpu i farchnata'r rhain, ac i edrych ar gael busnes a defnyddwyr eraill yn yr unedau hyn a oedd yn ategu ei gilydd yn well yn hytrach na bod mewn cystadleuaeth wirioneddol. O ran tai, gofynnodd LIC i'r Cyngor am adborth ar gynlluniau tai penodol ac oedi ar y rhain oherwydd cynllunio, adnoddau a materion yn ymwneud ag ansawdd adeiladu a chyflwyno. Cafwyd deialog weithredol gyda'r Cyngor a Llywodraeth Cymru i edrych ar sut y gellid mynd i'r afael â materion o'r fath er mwyn darparu mwy o dai yn gyflym.

- O ran ymholiad y Cynghorydd Champion ynghylch a oedd rhai safleoedd cyflogaeth yn y flwyddyn hon y gobeithir y byddent yn dod ymlaen ac nad oeddent wedi gwneud hynny, eglurwyd nad oedd unrhyw un ar gyfer y cyfnod monitro hwn, a bu nifer o ddatblygiadau cadarnhaol, megis y ganolfan ddata a ddarparwyd yn ddiweddar a darparu unedau ger Hayes Road y Barri. Gallai materion macro-economaidd a chostau deunyddiau effeithio ar safleoedd newydd wrth symud ymlaen, yn ogystal â'r angen am glirio safleoedd yn helaeth (fel Dociau'r Barri). Fodd bynnag, byddai newidiadau i ddiwydiant a'r pwyslais ar dechnoleg werdd a'r "Pedwerydd Chwyldro Diwydiannol" o fudd i hen safleoedd a rhai newydd posibl i'w datblygu, gyda'r CDLI ar drothwy hyn.
- Ailadroddodd yr Aelod Cabinet dros Ymgysylltu â'r Gymuned, Cydraddoldeb a Gwasanaethau Rheoleiddio y byddai'r CDLI newydd yn ymdrin â'r pryderon a godwyd gan yr Aelodau ar drafnidiaeth, y stryd fawr, ac ati, a thrwy hyn byddai'r Cyngor yn gweithio gyda'r rhanddeiliaid a'r datblygwyr perthnasol.

Wedi hynny

ARGYMHELLWYD – Derbyn Adroddiad Monitro Blynyddol (AMB) y Cynllun Datblygu Lleol (CDLI).

Rheswm dros yr argymhelliad

Sicrhau bod yr adroddiad monitro hwn yn cael ei ystyried fel y cytunwyd ac wedyn yn cael ei gyflwyno i Lywodraeth Cymru erbyn 31 Hydref, 2024.

517 STRATEGAETH GOED DDRAFFT (2024-2039) (CAT) –

Amlinellwyd yr adroddiad a'r cyflwyniad cysylltiedig i'r Pwyllgor, a'i ddiben oedd adrodd canlyniadau'r ymarfer ymgynghori cyhoeddus a gofyn am farn y Pwyllgor ar ddrafft terfynol arfaethedig y Strategaeth Coed (2024-2039). Cyflwynwyd hyn gan y Rheolwr Gwasanaethau Cymdogaeth, ar y cyd â'r Pennaeth Gwasanaethau

Cymdogaeth a chydweithwyr eraill, yr Arweinydd Tîm, Gwasanaethau Cefn Gwlad a'r Rheolwr Garddwriaethol, yn ogystal â Chyfarwyddwr yr Amgylchedd a Thai.

Roedd y pwyntiau allweddol a godwyd o'r cyflwyniad yn cynnwys pwysigrwydd Strategaeth Coed gydlynol ac effeithiol, gan ddefnyddio dull Cyngor cyfan a chydabod pwysigrwydd coed a'r manteision a roddent yn uniongyrchol ac yn anuniongyrchol i drigolion Bro Morgannwg, gan gynnwys ffactorau amgylcheddol, diwylliannol, cymdeithasol, economaidd ac iechyd a lles. Wrth ystyried coed a chynllunio ar gyfer y dyfodol, byddai angen i'r Cyngor sicrhau eu bod yn cael eu cydnabod fel asedau cyhoeddus, yn hytrach nag ymrwymadau. Ar draws y Cyngor roedd angen canolbwyntio ar ymdrechion diogelu a chynyddu gorchudd coed a sicrhau bod y goeden gywir yn cael ei phlannu yn y lle cywir. Roedd y Strategaeth yn gynhwysol, gan ei bod yn ei gwneud yn ofynnol i bob Adran y Cyngor dderbyn a dilyn yr egwyddorion a'r amcanion, roedd hefyd yn dibynnu ar gefnogaeth y sector gwirfoddol, aelodau unigol o'r cyhoedd, datblygwyr a pherchnogion tir preifat.

Rhoddodd yr adroddiad ganlyniad yr ymarfer ymgynghori cyhoeddus 12 wythnos, ac adroddodd y themâu allweddol a nodwyd o'r adroddiad ymateb i'r arolwg, gyda'r canlyniadau hyn, adborth ar egwyddorion arweiniol a chwe thema allweddol wedi'u nodi, a rannwyd gyda'r Pwyllgor drwy'r cyflwyniad.

O'r ymatebion ysgrifenedig hyn, sylwadau a themâu, cynhyrchwyd Strategaeth ddiwygiedig, gyda 21 o newidiadau / ychwanegiadau.

Yn dilyn y cyflwyniad, cafodd nifer o sylwadau a chwestiynau dilynol eu gwneud:

- Cododd y Cynghorydd Hooper fater colli coed neu beidio â chael eu plannu yn y lle cyntaf oherwydd datblygu safleoedd, ac a oedd gan y Cyngor fesurau i fynd i'r afael â hyn gyda datblygwyr yn effeithiol. Roedd hwn yn bwynt a adleisiwyd hefyd gan y Cadeirydd, a gyfeiriodd at y paragraff yn yr adroddiad ynghylch sut y byddai'r Strategaeth Coed yn helpu'r Cyngor i ddylanwadu ar ac annog datblygwyr i ddiogelu a chadw coed presennol ac i blannu coed fel mater o flaenoriaeth a holodd beth oedd y pwerau oedd ar waith ar gyfer hyn. Cyfeiriodd y Cynghorydd Hooper hefyd at ddewisiadau amgen megis plannu 'perllannau cymunedol' i helpu i fynd i'r afael â'r mater hwn. O ran effaith datblygiadau ar goed a monitro hyn, eglurwyd bod yr Adran Ecoleg yn gweithio'n agos gyda chydweithwyr ym maes Cynllunio fel bod datblygwyr yn cadw at eu hymrwymiad i blannu coed, gyda dulliau mwy cadarn hefyd yn cael eu cyflwyno yn y dyfodol. Hefyd, fel rhan o'r lliniaru ar un datblygiad safle diweddar ar gyfer cael gwared ar goed, byddai arian a ddarperir gan y datblygwyr yn golygu y byddai coed yn cael eu plannu mewn mannau eraill ar ystâd y Cyngor.
- Gofynnodd y Cynghorydd Hooper hefyd a oedd y gyllideb ar gyfer y Strategaeth hon yn y tymor hwy yn ddigonol. Eglurwyd bod ymrwymiad o £875k yn y Rhaglen Gyfalaf yn y tymor byr a'r tymor canolig, gyda £500k ar gyfer plannu coed newydd a phrynu'r coed newydd a £375k i helpu i'w cynnal. Wrth ddatblygu'r Strategaeth, dyrannwyd cyllid i sicrhau bod y Cyngor yn plannu ac yn plannu coed pan dorwyd yn briodol, gyda'r bwriad o fwrw ymlaen â hyn ac o fewn y strategaeth 15 mlynedd roedd ymrwymiad gan yr awdurdod ac adrannau amrywiol i sicrhau eu bod yn disodli coed yn

- briodol. Derbyniodd y Cyngor hefyd roddion a grantiau mewn perthynas â hyn a chymorth gan amrywiol fudiadau gwirfoddol.
- Roedd y Cynghorydd Penn eisiau gweld mwy o gyfathrebu ar waredu coed i drigolion lleol a chrosawodd gynnwys ymrwymiad canopi coed trefol mwy. Holodd hefyd am y rhesymau dros adael boncyffion coed eithaf uchel yn dilyn cael gwared ar goeden ac a ellid defnyddio cyllid torfol i helpu i gefnogi plannu coed pan dorrwyd. O ran cyfathrebu, lle bynnag y bo'n bosibl, byddai fforymau coed lleol neu sefydliadau gwirfoddol eraill yn cael eu diweddarau pe bai coeden yn cael ei gwaredu'n lleol; Pan nad oedd hyn yn bosibl neu ar gael, byddai mwy o ystyriaeth yn cael ei roi i'r ffordd orau o roi gwybod i'r cyhoedd, megis Canolfan Gyswllt y Cyngor ac Aelodau Etholedig lleol. Croesawyd ariannu torfol fel modd o plannu gorchudd coed pan dorrwyd. Gadawyd boncyffion coed ar 1.2 metr er mwyn eu hatal rhag bod yn berygl baglu cyhoeddus.
  - Cyfeiriodd y Cynghorydd Protheroe at ganlyniadau cadarnhaol cyffredinol yr arolwg a sut roedd ymatebwyr yn gwerthfawrogi coed ond roedd llawer o drigolion yn dal i fod nad oeddent yn gwerthfawrogi'r materion yn ymwneud â chynnal coed yn y Fro a'r rhesymeg pan oedd angen tynnu'r rhain i lawr (h.y. clefyd). Roedd yn bwysig cryfhau cyfathrebu ac ymgysylltu â thrigolion ynghylch hyn, gan gynnwys cael sioe deithiol Sirol i hysbysu trigolion am y Strategaeth hon ar ôl ei chwblhau. Ynghyd â hyn, roedd yn bwysig hyrwyddo cyfleoedd i wirfoddolwyr cymunedol lleol gefnogi gweithredu'r Strategaeth Coed. Mewn ymateb, byddai sylwadau'r Cynghorydd yn cael eu hystyried, ac, er enghraifft, byddai'r Strategaeth Coed yn cael ei harddangos yn amlwg ar wefan y Cyngor ac i wella'r tudalennau gwe dan sylw. Hefyd, byddai ystyriaeth yn cael ei rhoi i ddefnyddio dull sioe deithiol i helpu i hyrwyddo'r Strategaeth.
  - Cyfeiriodd y Cynghorydd Hooper at y gwaith cadarnhaol a'r ymgysylltu â'r cyhoedd fel rhan o'r Strategaeth hon, a oedd yn enghraifft dda o sut y gallai Cyngor Bro Morgannwg wrando ac ymateb i sylwadau ac adborth a wnaed gan y cyhoedd a rhanddeiliaid eraill mewn ffordd effeithiol a theg.
  - Cyfeiriodd y Cynghorydd Ernest at yr heriau a wynebir gan wirfoddolwyr lleol wrth gynnal coed yn eu hardal ac awgrymodd sut y gallai'r Cyngor fynd i'r afael â hyn, h.y. cyllid ar gyfer defnyddio tanceri dŵr ar gyfer dyfrio coed. Eglurwyd bod y Cyngor yn gweithio'n weithredol gyda grwpiau cymunedol a gwirfoddolwyr o amgylch cynnal a chadw eu coed lleol. Byddai'r syniad tancer dŵr a'r posibilrwydd o ariannu hyn yn cael ei ystyried hefyd.
  - Awgrymodd y Cynghorydd Norman fod y Cyngor yn ymgysylltu ac yn hysbysu Cynghorwyr Sir, Tref a Chymuned a'u Clercod ynghylch cael gwared ar goed, plannu a gweithgareddau eraill, fel modd o gyfathrebu â'r cyhoedd yn ehangach.
  - O ran ymholiad y Cadeirydd ynghylch ble byddai'r coed newydd a archebwyd yn cael eu plannu yn y Sir, eglurwyd y byddai'r rhain yn cael eu plannu mewn ardaloedd y nodwyd bod ganddynt ganopi coed isel, fel y Rhws, y Barri a Dinas Powys, yn ogystal ag ardaloedd lle'r oedd trigolion yn weithredol ac yn dymuno cynorthwyo i gynnal coed, fel Penarth. Cyfeiriwyd hefyd at y nifer helaeth o goed a blannwyd fel rhan o'r prosiect Adfer y Ddawan ar dir preifat. Awgrymodd y Cadeirydd y gallai ymgysylltu â thrigolion yn ardaloedd canopi coed isel greu nifer o wirfoddolwyr i helpu. Dywedodd Pennaeth y Gwasanaethau Cymdogaeth, unwaith y bydd y safleoedd canopi isel hyn

wedi'u nodi, yna dylid cynnal sioeau teithiol yn yr ardaloedd hyn i recriwtio gwirfoddolwyr i helpu i wasanaethu'r coed newydd a blannir.

- Y Croesawodd yr Aelod Cabinet dros Wasanaethau Cymdogaeth ac Adeiladu y sylwadau a wnaed gan yr Aelodau a'r derbyniad a'r adborth cadarnhaol ar y Strategaeth Coed a wnaed ganddynt. Byddai'r Cabinet yn ystyried y safbwyntiau hyn a fyddai'n helpu fel rhan o ddatblygu'r Strategaeth hon sy'n datblygu.

Wedi hynny

ARGYMHELLWYD –

(1) Nodi canlyniadau arolwg yr ymgynghoriad cyhoeddus (Atodiadau A a B i'r adroddiad) mewn perthynas â'r Strategaeth Goed Ddrafft.

(2) Nodi'r sylwadau a'r diwygiadau a awgrymwyd i'r Strategaeth Goed Ddrafft (Atodiad C i'r adroddiad).

(3) Bod y sylwadau canlynol a wnaed gan y Pwyllgor ar ddrafft terfynol arfaethedig y Strategaeth yn cael eu trosglwyddo i'r Cabinet i'w hystyried cyn ceisio cytuno ar Strategaeth Goed 2024/2039:

- Y dylid ystyried sut y gellir cryfhau'r cyfathrebu er mwyn sicrhau bod aelodau'r cyhoedd yn deall pam a phryd mae coed wedi'u torri yn eu hardal leol.
- Sicrhau y byddai'r wefan berthnasol yn cael ei chryfhau i helpu i hwyluso mwy o rannu gwybodaeth am goed ac ymgysylltu cryfach ag Aelodau Etholedig Cyngor Bro Morgannwg a Chynghorwyr Tref/Cymuned ar hyn hefyd.
- Y dylai'r Cyngor barhau i ddefnyddio pob trosoledd a modd sydd ar gael iddo i sicrhau bod datblygwyr lleol yn diogelu a chadw coed presennol a dylai'r Cynllun Datblygu Lleol newydd nodi'n benodol sut y byddai'n ofynnol i ddatblygwyr gyflawni eu hymrwymadau i blannu coed fel rhan o'r broses hon.
- Hyrwyddo ymhellach y cyfleoedd i wirfoddolwyr cymunedol lleol gefnogi gweithrediad y Strategaeth Goed, a helpu i ddarparu modd iddynt wneud hyn h.y. dylid ystyried sut y gellir rhoi mynediad haws i wirfoddolwyr i ddyfrio coed, megis y defnydd. o bowers dwr.
- Ystyriodd y Pwyllgor fod datblygiad, gweithrediad ac ymatebion i'r broses ymgynghori ar gyfer y Strategaeth Goed yn esiampl o arfer gorau ac yn arddangosiad clir o sut y gallai Cyngor Bro Morgannwg wrando ac ymateb i sylwadau ac adborth a wnaed gan y cyhoedd ac eraill. rhanddeiliaid mewn ffordd effeithiol a theg. Dylid cyflwyno'r dull hwn, lle bo'n briodol, a'i adlewyrchu ar draws prosesau ymgynghori eraill y mae'r Cyngor yn eu cynnal.

Rhesymau dros yr argymhellion

(1&2) Ystyried cynnwys yr adroddiad a thrafodaethau yn y cyfarfod.

No.

(3) Galluogi'r Cabinet i ystyried sylwadau Pwyllgor Craffu'r Amgylchedd ac Adfywio cyn cytuno ar y Strategaeth.

518 OLRHAIN ARGYMHELLION SGRIWTINI CHWARTER 1AF AC 2IL AC ATODLEN RHAGLEN WAITH WEDI'I DIWEDDARU 2024/25 (CAC) -

Diben yr adroddiad oedd adrodd ar y cynnydd yn sgil yr argymhellion Craffu ac ystyried y Flaenraglen Waith wedi'i diweddaru. Cafodd yr adroddiad byr ei gyflwyno i'r Pwyllgor gan y Swyddog Gwasanaethau Democrataidd a Chraffu.

Roedd yr adroddiad yn hysbysu'r Aelodau am gynnydd argymhellion a wnaed gan y Pwyllgor Craffu yn y gorffennol a'r Flaenraglen Waith wedi'i diweddaru ar gyfer 2024/25:

- Tracio Argymhellion Chwarter 1, Mis Ebrill i Fis Mehefin 2024 (Atodiad A);
- Tracio Argymhellion Chwarter 2 - Mis Gorffennaf i fis Medi 2024 (Atodiad B);
- Amserlen y Flaenraglen Waith wedi'i Diweddaru ar gyfer 2024/25 (Atodiad C).

Rhodddwyd diweddariadau ar gyfer y nifer fach o argymhellion hynny nad oeddent wedi'u cwblhau hyd yma a rhodddwyd uchafbwyntiau i'r Aelodau o'r adroddiadau a oedd ar hyn o bryd i fod i fynd i'r Pwyllgor am weddill 2024/25.

Gofynnwyd i'r Pwyllgor hefyd gytuno i symud y diweddariad nesaf o'r Strategaeth Coed o'r dyddiad a drefnwyd ar hyn o bryd i ddod i'r Pwyllgor ym mis Ionawr 2025, i fis Ebrill 2025 yn lle hynny.

Wedi hynny

ARGYMHELLWYD –

(1) Cytuno ar statws y camau gweithredu a restrir yn Atodiadau A a B i'r adroddiad.

(2) Cymeradwyo'r Rhaglen Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol wedi'i diweddaru ar gyfer 2024/25 sydd ynghlwm yn Atodiad C i'r adroddiad a'i lanlwytho i wefan y Cyngor, yn amodol ar y newid a ganlyn:

- Bod y diweddariad nesaf ar gyfer Strategaeth Goed Bro Morgannwg yn cael ei symud o gyfarfod Ionawr 2025 y Pwyllgor i ddyddiad diweddarach, sef Ebrill 2025 yn lle hynny.

Rhesymau dros yr argymhellion

(1) Parhau i olrhain argymhellion y Pwyllgor yn effeithiol.

(2) Er gwybodaeth i'r cyhoedd.